

ARBETSMILJÖ
VERKET

STOCKHOLMS STAD
Kommunstyrelsen
KF/KS Kansli

Datum
2006-07-06

Vår beteckning
AIST 2005/52612

Sid
1(3)

Ink. 2006-07-11

dotid 76064

Dnr:

Till: SDN Älvsjö, Kop. PAS

Distriktet i Stockholm

Göran Dalin, 08-475 01 26

Stockholms kommun
Stadsledningskontoret
105 35 STOCKHOLM

Begäran om kompletterande upplysningar

Den 29 juni 2006 genomförde Arbetsmiljöverket, distriktet i Stockholm, ett uppföljningsbesök på ert arbetsställe Sjöängsskolan, Gripsholmsvägen 29-31 i Älvsjö.

Vid inspektionen var följande personer närvarande: Biträdande rektorerna Hans-Olof Nilsson, Mattias Nordh och Peter Ramstedt, skyddsombud LR Martin Hemmingsson, skyddsombud Kommunal Lars-Erik Dovlid och elevskyddsombud klass 8 c Frida Lundin. Från Arbetsmiljöverket var närvarande arbetsmiljöinspektörerna Anette Askelöf och Göran Dalin.

Besöket föranleddes av tidigare ställda krav på er från Arbetsmiljöverket att åtgärda brister enligt inspektionsmeddelande daterat den 29 november 2005.

Vid besöket genomgicks de kravpunkter som finns redovisade i inspektionsmeddelandet och det skriftliga svar ni översände som inkom till Arbetsmiljöverket den 31 mars 2006.

Därvid framkom att punkterna 1, 2, 4, 8 och 9 (om ventilation) var åtgärdade. Övriga punkter 3, 5, 6, 7 och 9 (om rasthall och buller) är endast delvis åtgärdade och Arbetsmiljöverket begär ytterligare uppgifter för dessa punkter.

Vad gäller punkt 3, "Arbetsbelastning-lärare och vaktmästare" har ni kartlagt arbetslagens uppdrag och en genomförd psykosocial undersökning i februari 2006 har visat hur arbetsbelastningen är för lärarna. Vaktmästarnas arbetssituation ska utredas vidare genom att man bl a ska se över beställningsjobb till dem. Rutiner för att fånga upp tidiga signaler på hög arbetsbelastning liksom prioritering av arbetsuppgifter för lärarna och vaktmästarna har ni redovisat ska vara klara till den 21 juni 2006.

Ni ska redovisa vilka rutiner ni har för att fånga upp tidiga signaler på hög arbetsbelastning och hur prioriteringen ser ut hos lärarna och vaktmästarna om tiden inte räcker till för alla uppgifter.

Vad gäller punkt 5, "Undersökning och handlingsplan", har ni redovisat att ni i december 2005 genomfört en skydds rond och att ni upprättat en handlingsplan för åtgärder. Undersökning av den psykosociala arbetsmiljön har gjorts i februari 2006 men riskbedömning och handlingsplan är ännu inte upprättad.

Ni ska göra en riskbedömning av de brister som upptäckts vid den psykosociala undersökningen och dokumentera kvarstående brister som behöver tidsplaneras i en handlingsplan. Handlingsplanen ska översändas till Arbetsmiljöverket.

Vad gäller punkt 6, "Rutiner vid våld och hot", har ni i januari 2006 upprättat en del rutiner som finns beskrivna i Sjöängsskolans ordningsregler under rubriken "Rättigheter och skyldigheter för dig som är elev på Sjöängsskolan". Där framkommer dock inte i tillräcklig omfattning och tydligt rutiner för de punkter Arbetsmiljöverket har påpekat i sitt inspektionsmeddelande. Ni framförde på inspektionen att ni ska uppdatera rutinerna vid våld och hot till den 21 juni 2006.

Ni ska redovisa de våld- och hotrutiner ni har upprättat för punkterna a-c i inspektionsmeddelandet. Rutinerna ska översändas till Arbetsmiljöverket.

Vad gäller punkt 7, "Rutiner vid mobbning" har ni i ert svar redovisat Friends och mobbninggruppens arbete och vad ni gör i ert mobbing-förebyggande arbete. Ni har redovisat vilka utbildningar som är på gång inom området. Vid inspektionen framförde ni att rutinerna vid mobbning ska uppdateras och tydliggöras samt göras klara till höstterminen 2006.

Ni ska redovisa de skriftliga rutiner ni har upprättat vad gäller mobbning. Rutinerna ska översändas till Arbetsmiljöverket.

Vad gäller punkt 9, "Den fysiska arbetsmiljön", har ni redovisat åtgärder som ska göras av SISAB under sommaren för att få en säker, trygg och trivsamt rasthall. Vad gäller buller i matsal och kök har ni redovisat att nya mätningar ska göras följt av riskbedömning och handlingsplan.

Ni ska redovisa vilka åtgärder ni gjort i rasthallen för att få en bra fysisk och psykosocial arbetsmiljö för eleverna. Ni ska redovisa utfallet av bullermätningarna i matsalen och köket samt den riskbedömning och handlingsplan ni avsett att upprätta.

KRAV OCH SVARSTID

Med anledning av kvarstående brister i arbetsmiljön, punkterna 3, 5, 6, 7 och 9 (om rasthall och buller) från inspektionsmeddelandet den 29 november 2005, begär Arbetsmiljöverket härmed enligt 7 kap 3 § arbetsmiljölagen att ni senast den 1 oktober 2006 inkommer med ett skriftligt dokument som redovisar vilka åtgärder ni vidtagit för att uppfylla återstående krav i inspektionsmeddelandet.

Av dokumentet ska framkomma att skyddsombudet tagit del av översänt svar.

Göran Dalin
Arbetsmiljöinspektör

Kopia till:

Älvsjö stadsdelsförvaltning, Box 48, 125 21 ÄLVSJÖ
Rektor Ann Katrin Averstedt, Sjöängsskolan, Gripsholmsvägen 29-31, 125 35
ÄLVSJÖ
Bitr rektorer Hans-Olof Nilsson och Mattias Nordh, Sjöängsskolan, a.s.o
Skyddsombuden Martin Hemmingsson, skyddsombud LR och
Lars-Erik Dovlid, skyddsombud-Kommunal, Sjöängsskolan, a.s.o.

Bil. 2

Enhet:	Sjöängsskolan
Diskuterat på APT den:	2006-06-15 och 2006-08-17
Chef/arbetsmiljödelegat:	Peter Ramstedt, Mattias Nordh, Hans-Olof Nilsson
Skyddsombud:	Martin Hemmingsson, Lars-Erik Dovlid

Skyddsround 2006

Psykosociala arbetsmiljörisker och åtgärder - bedömning och handlingsplan

Problemområde (i prioriterad ordning)	Riskbedömning		Åtgärd/kommentar	Ansvarig	När det ska vara klart	Kostnad	Uppföljning
	Allvarlig	Ej allvarlig					
Otrygghet	x		Besked om skolans organisation, ekonomi och framtid, samt om omplaceringar och övertalighet.	Bitr. rektor	21/6 06	ingen	Personalkonferens 14/8 06
Stress	x		Översyn av arbetsuppgifter. Veckovis uppföljning av personalläget i arbetslagen. Sjöängsskolans ABC.	Bitr. rektor	17/8 06	ingen	APT 17/8 06
Information	x		Tydlighet. Framförhållning. Närvarande skollledning. Veckovisa informar, NorrNytt, Skolans ledningsgrupp	Bitr. rektor	kontinuerligt	ingen	AL-möten och LG varje vecka.
Nödsituationer	x		Framtagande av handlingsplaner gällande våld och hot, mobbning och likabehandlingsplan.	Bitr. rektor	3/10 06	ingen	varje APT
Bemötande	x		Mer uppmuntran, feed-back och bra medarbetarsamtal samt lönesamtal	Bitr. rektor	kontinuerligt	ingen	Medarbetarsamtal, APT
Städning	x		Dålig städning har fått många att vantrivas. Storstädning under sommaren och nytt städavtal.	Bitr. rektor, Vaktmästare	1/9 06	c:a 1mkr	månadsvis

Handlingsplan vid våld eller hot om våld.

Sjöängsskolan årskurs 4 – 9

Skolpersonalens befogenheter (Utdrag från www.skolverket.se)

Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling innebär stärkt skydd för barn och elever. Men det innebär också ökade skyldigheter för skolans personal att förebygga, utreda och åtgärda alla former av kränkande behandling. Med anledning av detta väcks frågan om vilka befogenheter skolan har att ingripa mot elever som uppträder hotfullt, stör ordningen eller på annat sätt uppträder på ett sätt som inte kan accepteras.

Den i princip enda situation då användande av våld kan anses godtagbart är vid en nödvärns- eller nödsituation.

Läraren får visa ut en grundskoleelev från undervisningslokalen för högst återstoden av pågående undervisningspass eller låta eleven under uppsikt stanna i skolan högst en timme efter skoldagens slut.

En elev i grundskolan får aldrig avstängas från undervisningen även om eleven uppträder hotfullt. Vid överträdelse av skolans ordningsregler får påföljden inte strida mot någon lag eller författning.

Kollektiv bestraffning av elever är inte tillåtet.

En elev kan inte flyttas till en annan skola av disciplinära skäl utan som en stödåtgärd för att en elev ska bättra sig.

Med stöd av brottsbalkens nödregel kan föremål omhändertas för att avvärja omedelbar fara.

Det är tillåtet för skolledningen att öppna och visitera elevskåp under förutsättning att eleverna fått information om att skåpen inte är privata.

Slutna väskor får inte öppnas och genomsökas.

Skolpersonal har inte några befogenheter att genomföra kroppsvisitation utan samtycke.

Kroppsligt ingrepp, t.ex. alkoholtest, måste bygga på frivillighet.

Senast granskad: 24 april 2006
Innehållsansvar: Rättssekretariatet

När våld eller hot om våld upptäcks:

Alla vuxna som arbetar i skolan har en självklar rätt/skyldighet att ingripa när man bevittnar eller får reda på händelser som utgör våld eller hot om våld.

Den som uppmärksammar en sådan handling ska omedelbart tillkalla andra vuxna såsom bitr. rektor, kollegor i närheten, berörda mentorer men får inte utsätta sig själv för fara vid ingripandet.

Agera enligt följande:

1. Våld mellan elever

1. Pågående lektion/verksamhet avbryts omedelbart.

2. Tillkalla andra vuxna! Avbryt lektioner för att ingripa.

3. En bedömning av möjligheten att gå emellan är svår och måste ske från fall till fall.

Gå emellan endast om du kan göra det utan personlig risk annars invänta fler vuxna.

4. En vuxen tar hand om den ena eleven. En annan vuxen tar hand om den andra eleven.

Eleverna skiljs från klassen och varandra. Lämna inte eleverna ensamma!

5. En vuxen tar hand om klassen ifall det sker under pågående lektion.
6. Tillkalla bitr. rektor om så inte redan skett.
7. Informera mentor/er om så inte redan skett.
8. Allvarssamtal med var och en av de inblandade där två vuxna deltar.
9. Om bedömningen görs att våldet kan fortsätta tillkallas förälder omedelbart av bitr. rektor eller mentor. Föräldern hämtar hem sitt barn.
10. Berörda föräldrar informeras samma dag av bitr. rektor eller mentor. Man undersöker vid samtalet hur eleven mår och om denne kan komma nästa skoldag som vanligt.
11. Undervisande lärare i berörda elevers klasser delges information om det inträffade så snart som möjligt för att kunna vara uppmärksamma på eleverna ifråga.
12. Uppföljningssamtal sker inom en vecka. Vid detta medverkar mentor och bitr. rektor.
13. Steg 1-12 dokumenteras av bitr. rektor som gör polisanmälan.

2. Våld mellan elev och vuxen

1. Pågående lektion/verksamhet avbryts omedelbart.
2. Tillkalla andra vuxna! Avbryt lektioner för att ingripa.
3. En bedömning av möjligheten att gå emellan är svår och måste ske från fall till fall.
Gå emellan endast om du kan göra det utan personlig risk annars invänta fler vuxna.
4. En vuxen tar hand om eleven och skiljer denne från klassen. En annan vuxen tar hand om sin kollega. Lämna inte eleven eller den vuxne ensam!
5. En vuxen tar hand om klassen ifall det sker under pågående lektion.
6. Tillkalla bitr. rektor om så inte redan skett.
7. Informera mentorn om så inte redan skett.
8. Allvarssamtal med eleven där två vuxna deltar.
9. Förälder kontaktas omedelbart av bitr. rektor. Föräldern hämtar hem sitt barn.
10. Mentorn kontaktar hemmet samma eftermiddag/kväll för att ta reda på hur eleven mår och om denne kan komma nästa skoldag som vanligt.
11. Undervisande lärare i berörd elevs klass delges information om det inträffade så snart som möjligt för att kunna vara uppmärksamma på eleven ifråga.
12. Uppföljningssamtal sker inom en vecka. Vid detta medverkar mentor och bitr. rektor.
13. Steg 1-11 dokumenteras av bitr. rektor som gör polisanmälan.

Den som ingriper och tar hand om klassen. Var uppmärksam på följande:

Det kan vara omöjligt att återuppta lektionen.

Eleverna som bevittnat händelsen kan vara chockade och upprörda. Masshysteri kan uppstå.

Det kan finnas personer som vill jaga upp situationen och förvärra läget. Detta måste förhindras.

Försök hålla klassen samlad. Undvik diskussion i hela klassen och gå inte i svaromål utan var lyssnare.

En dialog kan ske i smågrupper för att bearbeta känslor av ilska, förtvivlan eller rädsla.

Om händelsen skett utanför klassrummet kan flera klasser vara berörda.

Följande två frågor måste diskuteras i arbetslagen innan något händer för att hålla en mental beredskap:

Vad gör du som tar hand om en utsatt eller chockad kollega?

Vad gör du som tar hand om en attackerande eller utsatt elev?

Se vidare Sjöängsskolans krishanteringsplan.

Sjöängsskolan HT 2006
/Hasse, Mattias, Peter

Handlingsplan

för att motverka mobbning och kränkande behandling Sjöängsskolan årskurs F - 3 Växthuset

Det är ett grundläggande krav att alla som verkar i skolan ska känna sig trygga. Alla tendenser till kränkning ska aktivt bekämpas. Ingen ska utsättas för mobbning. Vetskap eller misstanke om att mobbning pågår ska omedelbart leda till åtgärder enligt nedanstående plan.

Definitioner:

Kränkande behandling innefattar all form av kränkning av en annan individ. Observera att definitionen av kränkande behandling alltid utgår från den utsatta - det är den utsattas känsla som avgör om en kränkning ägt rum. Att kränka någon kan till exempel vara att:

- slå, knuffa eller sätta krokben
- anonyma telefonsamtal/brev/e-mail/nät-mobbning
- skriva illa om någon på väggen/bord/bok
- göra grimaser eller härma någon
- frysa ut någon genom t ex; blickar/inte tala med personen/baktala en person
- reta någon

Mobbning är när en eller flera individer upprepade gånger och under en längre tid blir utsatta för negativa handlingar från en eller flera individer. Med negativa handlingar menas när en person tillfogar en annan person skada eller obehag. Detta kan ske verbalt med ord eller genom fysisk kontakt. Med mobbning menas både fysiskt och psykiskt våld. I psykiskt våld innefattas även utfrysning. Mobbning innebär att den som är utsatt befinner sig i ett underläge och känner sig kränkt.

Enstaka bråk och tillfälliga trakasserier är alltså inte mobbning.

Vår skolas arbete mot kränkande behandling:

Gemensamt förebyggande arbete I Växthuset arbetar vi mycket med det förebyggande arbetet. Vårt självklara mål är att inga konflikter någonsin ska gå så långt som till mobbning. Vi har en nolltolerans mot både ord och handlingar som skadar andra för att vi ska få glada och trygga barn. I arbetet med de små barnen är alltid deras sociala kompetens i fokus, både i skolan och på fritids. Vi arbetar alltid för att stärka gemenskapen och lära eleverna att lyssna och respektera andras åsikter. Våra barn är allas barn och alltså allas ansvar.

Föräldrainformation Vid mottagandet av nya klasser informeras elever och föräldrar om vår handlingsplan mot mobbning. Denna information ges vid första föräldramötet under höstterminen. Då klargörs skolans inställning till mobbning, främlingsfientlighet och kränkande behandling och på vilket sätt skolan avser att ingripa.

Elevinformation Vid varje hösttermins början informeras alla elever av klasslärare om betydelsen av nolltolerans mot mobbning, främlingsfientlighet och kränkande behandling. Klasslärarna är ansvariga för att regelbundet påminna sina elever om innehållet i handlingsplanen. Alla elever på Sjöängsskolan ska veta hur skolan arbetar mot mobbning, främlingsfientlighet och kränkande behandling.

Rastvakter Vid varje utevistelse finns alltid flera vuxna med ute, med vissa undantag under fritidstid. Schema med ansvariga vuxna finns uppsatta vid våra tre huvudingångar.

Val Vi hjälper barnen och ger dem bestämda platser i led, vid bord och vid arbete. Vi låter inte barnen själva välja vem de ska stå, sitta eller jobba med. Det för att ingen någonsin ska behöva känna sig bortvald.

Dumpa ord I början av läsåret ska år 1, 2 och 3 inventera vilka ord barnen inte vill bli kallade för. Man röstar sedan demokratiskt om vart och ett av dem för att se vilka som barnen vill dumpa och vilka som ska behållas. Används ett dumpat ord blir det konsekvenser i form av allvarssamtal och rapport till hemmet.

Hemlig kompis Genom lottning drar man en klasskamrats namn och ska vara extra snäll mot den under en begränsad tid, i både handling och ord. På så sätt skapas nya bekantskaper och man uppmuntrar ett trevligt och vänligt klimat barnen mellan.

Kompissamtal Barnen får med hjälp av vuxna regelbundet diskutera aktuella händelser och reda ut dem tillsammans. Inga namn används och man fokuserar enbart på händelsen och diskuterar kring alla de möjliga lösningarna på problemet.

Projekt Charlie Alla klasser har Charlietid på schemat och då arbetar man extra intensivt med barnets självbild, den sociala kompetensen och att ge barnen verktyg för konfliktlösning.

Kamratstödjare En flicka och en pojke från varje klass i år 2 och år 3 röstas fram av sina klasskamrater i en sluten omröstning. De barnen träffar sedan Växthusets AMT (Antimobbningsteam) på ett möte varannan vecka där man diskuterar sådant som hänt men även förebyggande åtgärder. Händer saker mellan de mötena kommer självklart kamratstödjarna och rapporterar.

Utvärderingar/Enkäter En gemensam utvärdering genomförs tillsammans med samtliga elever två gånger per läsår. Syftet är bl.a. att ta reda på om eleverna är trygga. Enkäten distribueras av klassföreståndarna som genomför och sammanställer resultatet. Arbetslagsledarna är ansvariga för att resultaten analyseras i arbetslagen. Resultaten delges de biträdande rektorerna samt AMT som gör en övergripande analys och föreslår eventuella åtgärder.

Åtgärder vid kränkande behandling

1. När kränkning upptäcks:

Alla vuxna som arbetar i Växthuset har en självklar skyldighet att korrigera den som kränker andra. Alla har ansvar att samla information och omedelbart få till stånd ett samtal mellan berörda elever. Då vi har nolltolerans mot alla sorters kränkningar, även väldigt, väldigt små, så bedömer vi från fall till fall när man behöver gå vidare med information till klasslärare och även föräldrarna. Skönjer man ett mönster i ett barns beteende så går man alltid vidare med informationen till klassläraren och/eller AMT för samtal med berört barn.

2. När mobbning upptäcks:

Antimobbningsteamet, AMT, handhar all mobbning som uppstår. Det är all personals ansvar att rapportera mobbning och misstanke om mobbning till denna grupp.

Policy

Målsättningen är att AMT snarast möjligt har samtal med den mobbade och mobbaren/mobbarna. Under utredningsperioden arbetar gruppen under diskretion. Personalgruppen kommer endast att informeras om AMT bedömer det lämpligt och nödvändigt.

Mobbning mellan elever:

Arbetsgång i korthet

1. All personal har ansvar att ingripa mot elevbeteende som inte kan accepteras. Upptäckaren pratar med den utsatte och dennes klasslärare.
2. Finns misstanke om mobbning anmäls detta till AMT av klassläraren. Varje ärende bedöms och behandlas individuellt.
3. AMT träffar först den utsatta för att få information om händelsen och därefter tas även eventuell information från annat håll.
4. Mobbningssamtal enligt Farstamodellen. Samtalet utförs av två personer. Mobbaren ska vara totalt oförberedd och inte ges möjlighet att meddela sig med andra. Om mobbarna är flera sker samtalen alltid en och en. Mobbaren behandlas med respekt trots att man visar fasthet och bestämdhet i samtalet. Samtalet får inte bli hotfullt eller fördömande.
5. Föräldrarna till den mobbade och föräldrarna till de/den som mobbar informeras helst på eftermiddagen/kvällen samma dag som mobbningssamtalet ägt rum. De som genomför samtalet är ansvariga för att detta genomförs.
6. Uppföljningssamtal med de inblandade sker när AMT finner det lämpligt. Uppföljning sker till dess att mobbningsrisken upphört. Ansvariga är de som utfört mobbningssamtalen.
7. Varje steg, 1-6, dokumenteras av AMT. Minnesanteckningarna förs vidare till Elevhälsoteamet EHT.

Om kränkningen/mobbningen inte upphör:

1. Koppla in föräldrarna i samtal med eleven, skolledningen, samt de som arbetat med kränkningen/mobbningen. Biträdande rektor klargör för vilka rättsliga åtgärder som skolan kan tvingas vidta.
2. Kontakta socialförvaltningen och/eller skolan gör en polisanmälan. I vilken ordning bedöms från fall till fall. Biträdande rektor är ansvarig.

Organisation kring kamratstödjare.

- Kamratstödjare väljs varje höst i september, genom sluten omröstning klassvis. Två elever från varje klass i år 2 och år 3 väljs, en pojke och en flicka. Eleverna får välja om samma personer flera gånger. Ansvariga för detta är AMT.
- AMT träffar dessa elever minst 30 minuter varannan vecka.
- Kamratstödjarna får utbildning varje höst. Första året anlitas Friends därefter ansvarar AMT tillsammans med vuxenstödet för planeringen. Friends återkommer vart tredje år med start 2006. I övrigt har vi en egen utbildning.
- Alla kamratstödjare undertecknar ett kontrakt efter det att de genomgått utbildningen och bestämt sig för att vara en kamratstödjare. Tyngdpunkten i kontraktet ligger på löftet om att inte sprida den information som framkommer på mötena samt att vara en bra förebild.

Vilken roll har en kamratstödjare?

- Ska vara extra uppmärksamma mot kränkningar i den egna klassen.
- Ska vara uppmärksamma mot kränkningar på skolan.
- Ska rapportera misstänkt kränkning till AMT.
- Ska på olika sätt verka för en trivsamt stämning på skolan.
- Vara förebilder för andra elever.

Vilken roll och uppgift har AMT?

- Ordna val av nya kamratstödjare varje läsår.
- Ha möte med kamratstödjarna varannan vecka. Syftet med mötet:
 - att följa upp hur trivselt är i alla klasser genom att kamratstödjarna ger en lägesbeskrivning.
 - att följa upp hur kamratstödjarna upplever att det fungerar att vara kamratstödjare. (svårigheter, nackdelar, fördelar, vad de behöver utveckla o s v)
 - att ge en bild av läget på skolan och rapportera eventuella kränkningar.
- Delta i planeringen av utbildningen av kamratstödjarna.
- Att samtala med elever, och även föräldrar, när vi har varit inblandade i en konflikt.
- Att bistå klasslärare i samtal med elever och föräldrar.

Sjöängsskolan HT 2006
Antimobbningsteamet
Växthuset

Helena Bakou Elizabet Sandberg

Handlingsplan

för att motverka mobbning och kränkande behandling

Sjöängsskolan årskurs 4 – 9

Det är ett grundläggande krav att alla som verkar i skolan ska känna sig trygga. Alla tendenser till trakasserier ska aktivt bekämpas. Ingen ska utsättas för mobbning. Vetskap eller misstanke om att mobbning pågår ska omedelbart leda till åtgärder enligt nedanstående plan.

Definitioner:

Kränkande behandling innefattar all form av kränkning av en annan individ. Observera att definitionen av kränkande behandling alltid utgår från den utsatta - det är den utsattas känsla som avgör om en kränkning ägt rum. Att kränka någon kan t ex vara att:

- slå, knuffa eller sätta krokben
- anonyma telefonsamtal/brev/e-mail/nät-mobbning
- skriva illa om någon på väggen/bord/bok
- göra grimaser eller härma någon
- frysa ut någon genom t ex; blickar/inte tala med personen/baktala en person
- reta någon

Mobbning

Mobbning är när en eller flera individer upprepade gånger och under en längre tid blir utsatta för negativa handlingar från en eller flera individer. Med negativa handlingar menas när en person tillfogar en annan person skada eller obehag. Detta kan ske verbalt med ord eller genom fysisk kontakt. Med mobbning menas både fysiskt och psykiskt våld. I psykiskt våld innefattas även utfrysning. Mobbning innebär att den som är utsatt befinner sig i ett underläge och känner sig kränkt.

Enstaka bråk och tillfälliga trakasserier är alltså inte mobbning.

Vår skolas arbete mot kränkande behandling:

Gemensamt förebyggande arbete.

Föräldrainformation - Vid mottagandet av nya klasser informeras elever och föräldrar om vår handlingsplan mot mobbning samt om "Rättigheter och Skyldigheter" som är skolans ordningsregler. Denna information ges vid första föräldramötet under höstterminen. Då klargörs skolans inställning till mobbning, främlingsfientlighet och kränkande behandling och på vilket sätt skolan avser att ingripa.

Elevinformation - Vid varje hösttermins början informeras alla elever av klasslärare/klassföreståndare/mentor om betydelsen av nolltolerans mot mobbning, främlingsfientlighet och kränkande behandling. Klasslärarna/klassföreståndarna är ansvariga för att regelbundet påminna sina elever om innehållet i handlingsplanen.

Alla elever på Sjöängsskolan ska veta hur skolan arbetar mot mobbning, främlingsfientlighet och kränkande behandling.

Utvärderingar/Enkäter

En gemensam utvärdering genomförs tillsammans med samtliga elever två gånger per läsår. Syftet är bl.a. att ta reda på om eleverna är trygga och kartlägga eventuella våld- och mobbningstendenser. Enkäten distribueras av klassföreståndarna som genomför och sammanställer resultatet. Arbetslagsledarna är ansvariga för att resultaten analyseras i arbetslagen. Resultaten delges bitr. rektorer samt AMT (Antimobbningsteamet) som gör en övergripande analys och föreslår ev. åtgärder.

Rastvakter – Ett rastvaktsschema finns redan vid terminsstarten för de lärare som vaktar i skolans korridorer, rasthall, matsal och i utemiljö. Rastvakter skall finnas på samtliga raster för F-5 och långraster för 6-9.

Ett särskilt ansvar finns för övervakning av omklädningsrummen vid idrottshallen i samband med att klasser möts för att byta om. Rastvakter kompletterar idrottslärares övervakning vid behov. I samband med schemaläggning ser man till att de yngsta årskurserna inte möter högstadielklasser vid ombyte.

Ansvarig för att rastvakterna läggs ut på de enskilda lärarna är schemaläggaren.

Klassens dag. I början av varje hösttermin får de nya eleverna på skolan och deras mentorer en dag tillsammans. Syftet är dels att lära känna varandra genom samarbetsövningar och lekar, dels att arbeta med värderingsövningar och konflikthantering. Vid slutet av varje läsår har alla klasser en klassens dag då detta arbete följs upp samtidigt som man har en rolig dag.

Friendsrepresentanter. Varje klass ger i början av läsåret förslag på kompisstödjare genom sluten omröstning. Två elever i varje klass väljs, helst en pojke och en flicka. Kamratstödjarnas huvuduppgift är att vara extra uppmärksamma på mobbning i den egna klassen men även på skolan i stort och rapportera eventuell mobbning till sitt vuxenstöd eller sina klasslärare/mentorer.

Undervisningen. Man betonar i olika sammanhang vårt samhälles värdegrund med nyckelord som respekt och tolerans. Vi arbetar för att stärka gemenskapen och lära eleverna att lyssna och respektera andras åsikter.

Klasslärare/Mentorer - Skolans strävan är att dessa har så många timmar som möjligt med sin klass. Det underlättar upptäckten av missförhållanden.

Klassråd – Varje vecka träffas klassens elever och diskuterar saker som hänt i klassen och löser ev. konflikter som dykt upp.

Utvecklingssamtal. Varje termin är det en central fråga under utvecklingssamtalet att undersöka trygghet och trivsel.

Åtgärder vid kränkande behandling

1. När kränkning upptäcks:

Alla vuxna som arbetar i skolan har en självklar rätt/skyldighet att korrigera den som kränker andra. Den som uppmärksammar en kränkande behandling tar kontakt med berörda mentorer eller om det är en vuxen och en elev inblandad, med bitr. rektor och elevens klasslärare/mentor. Dessa agerar i sin tur enligt följande:

1A. Kränkning mellan elever

1. Pågående lektion/verksamhet avbryts omedelbart. Vid behov tillkallas andra vuxna.
2. Mentorerna samlar information om händelsen.
3. Allvarssamtal där två vuxna deltar.
4. Berörda föräldrar informeras.
5. Uppföljningssamtal sker inom en vecka.
6. Steg 1-4 dokumenteras av mentorn.

1B. Kränkning mellan elev och vuxen:

1. Pågående lektion/verksamhet avbryts omedelbart och andra vuxna tillkallas.
2. Bitr. rektor och elevens mentor samlar information om händelsen. Om några av dessa är inblandade går andra vuxna in. Bitr. rektor är ansvarig för vilka det blir.
3. Allvarssamtal där två vuxna deltar. Bitr. rektor bistår kränkt personal.
4. Berörd förälder kontaktas.
5. Uppföljningssamtal sker inom en vecka, där även mentorn informeras.
6. Bitr. rektor dokumenterar steg 1-5.

1C. Kränkning mellan vuxna:

Se "Information om kränkande särbehandling i arbetslivet, AFS 1993:17".

2. När mobbning upptäcks:

Antimobbningsteamet, AMT, handhar all mobbning som uppstår. Det är all personals ansvar att rapportera mobbning och misstanke om mobbning till denna grupp.

Policy

Målsättningen är att AMT snarast möjligt har samtal med den mobbade och mobbaren/mobbarna. Under utredningsperioden arbetar gruppen under diskretion. Personalgruppen kommer endast att informeras om gruppen bedömer det lämpligt och nödvändigt. Gruppen ger eleverna möjlighet att lösa situationen själva med AMT's hjälp och övervakning.

2A. Mobbning mellan elever:

Arbetsgång i korthet

1. All personal har ansvar att ingripa mot elevbeteende som inte kan accepteras. Upptäckaren pratar med den utsatte och dennes mentor.
2. Finns misstanke om mobbning anmäls detta till AMT av mentorn. Varje ärende bedöms och behandlas individuellt.
3. Två av AMT's medlemmar väljs ut till att arbeta med fallet. De övriga hålls informerade under arbetets gång.

4. De två utvalda träffar först den utsatta för att få information om händelsen och därefter tas även eventuell information från annat håll.
5. Mobbningssamtal. Samtalet utförs av två personer. Mobbaren ska vara totalt oförberedd och inte ges möjlighet att meddela sig med andra. Om mobbarna är flera sker samtalen alltid en och en. Mobbaren behandlas med respekt trots att man visar fasthet och bestämdhet i samtalet. Samtalet får inte bli hotfullt eller fördömande.
6. Föräldrarna till den mobbade och föräldrarna till de/den som mobbar informeras helst på eftermiddagen/kvällen samma dag som mobbningssamtalet ägt rum. De som genomför samtalet är ansvariga för att detta genomförs.
7. Uppföljningssamtal med de inblandade sker när AMT finner det lämpligt. Uppföljning sker till dess att mobbningsrisken upphört. Ansvariga är de som utfört mobbningssamtalen.
8. Varje steg, 1-7, dokumenteras av AMT. Minnesanteckningarna förs vidare till Elevhälsoteamet EHT.

2B. Mobbning mellan elev och vuxen

Arbetsgång i korthet

1. Bitr. rektor och elevens mentor samlar information om det som inträffat. Om några av dessa är inblandade går andra vuxna in. Bitr. rektor utser ersättare.
2. Finns misstanke om mobbning anmäls detta till AMT. Varje ärende bedöms och behandlas individuellt.
3. Berörd förälder kontaktas.
4. Mobbningssamtal. Samtalet leds av bitr. rektor. Repr. för AMT deltar.
5. Uppföljningssamtal med de inblandade sker inom en vecka. Uppföljning sker till dess att mobbningsrisken upphört. Ansvariga är de som utfört mobbningssamtalen.
6. Bitr. rektor dokumenterar steg 1-5.

2C. Mobbning mellan vuxna:

Se ”Information om kränkande särbehandling i arbetslivet, AFS 1993:17”.

2D. Om kränkningen/mobbningen inte upphör:

1. Koppla in föräldrarna i samtal med eleven, skolledningen, samt de som arbetat med kränkningen/mobbningen. Bitr. rektor klargör för vilka rättsliga åtgärder som skolan kan tvingas vidta.
2. Kontakta socialförvaltningen och/eller skolan gör en polisanmälan. I vilken ordning bedöms från fall till fall. Bitr. rektor är ansvarig.

Organisation kring friendsrepresentanter/kamratstödjare.

- Kamratstödjare väljs varje höst i september, genom sluten omröstning klassvis. I nya klasser måste eleverna lära känna varandra först. Två elever från varje klass väljs, helst en pojke och en flicka. Tanken är att tidigare valda och utbildade friendsrepresentanter/kamratstödjare i första hand kvarstår. Ansvariga för detta är klassförest./klasslärare.
- Varje arbetslag 4 – 9 utser en lärare som har till uppgift att träffa kamratstödjarna varannan vecka 10 – 15 min. (se nedan) Dessa lärare kallas **vuxenstöd**.

- Vuxenstöden samarbetar med AMT och har ansvaret att rapportera misstänkta fall av mobbning till antimobbningsteamet.
- "Stora friendsmötet" En gång per termin träffas skolans AMT, biträdande rektor, två kamratstödjare per årskurs, vuxenstöd, fritidsledare samt en repr. för EHT. Man utvärderar då arbetet mot mobbning och kränkande behandling och föreslår ev. förändringar/förbättringar.
- Kamratstödjarna får utbildning varje höst. Första året anlitas Friends därefter ansvarar AMT tillsammans med vuxenstödet för planeringen. Friends återkommer vart tredje år med start 2006. I övrigt har vi en egen utbildning.
- Alla kamratstödjare undertecknar ett kontrakt efter det att de genomgått utbildningen och bestämt sig för att vara en kamratstödjare. Tyngdpunkten i kontraktet ligger på löftet om att inte sprida den information som framkommer på mötena samt vara en bra förebild.

Vilken roll och uppgift har vuxenstödet?

- Kalla till "Litet friendsmöte" varannan vecka (10-15min) med arbetslagets friendsrepresentanter/kamratstödjare.
Syftet med friendsmötet:
 - att följa upp hur trivseln är i alla klasser genom att kompisstödjarna ger en lägesbeskrivning.
 - att följa upp hur kompisstödjarna upplever att det fungerar att vara kompisstödjare. (svårigheter, nackdelar, fördelar, vad de behöver utveckla o s v)
 - att ge en bild av läget på skolan och rapportera eventuella kränkningar.
- Tillsammans med de andra vuxenstöden se till att 2 kamratstödjare per årskurs väljs. Deras uppgift är att delta i en mera övergripande diskussion vid den stora terminsvisa utvärderingen vid "Stora friendsmötet".
- Delta i planeringen av utbildningen av kompisstödjarna.

Vilken roll har en friendsrepresentant/kamratstödjare?

- Ska vara extra uppmärksamma mot kränkningar i den egna klassen.
- Ska vara uppmärksamma mot kränkningar på skolan.
- Ska rapportera misstänkt kränkning till sitt vuxenstöd.
- Ska på olika sätt verka för en trivsamt stämning på skolan.
- Vara förebilder för andra elever.
- Vara förberedda inför mötena med de övriga kamratstödjarna.

Sjöängsskolan HT 2006
/Hasse, Mattias, Peter

2006-10-05

Bil. 6

Likabehandlingsplan 2006 – 2007
Förskolor och skolor i Älvsjö norra BoU.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Bakgrund	3
Vision och policy.....	3
Definitioner	4
Förebygga och upptäcka.....	5
Utreda, åtgärda och följa upp.	6
Utbildning.....	7
Information.....	7
Skadestånd.....	7
Vilka ser till att lagen följs?.....	8

Bakgrund

Sedan 1 april, 2006 gäller en ny lag (2006:67) som förstärker och förtydligar ansvaret för att förebygga och aktivt motverka diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Lagen kräver att alla förskolor och skolor upprättar en likabehandlingsplan där det tydligt framgår hur förskolan/skolan aktivt arbetar mot diskriminering och annan kränkande behandling. Lagen i sin helhet finns på www.skolverket.se

Vision och policy

Trygghet, respekt och ansvar är nyckelord i vårt arbete med barn och ungdomar i norra Älvsjö.

Ingen flicka, pojke eller vuxen ska komma till oss och riskera att bli utsatt för diskriminering eller annan kränkande behandling pga. kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder. Vi ser tvärtom våra mänskliga olikheter som vår största tillgång i vårt värdegrundsarbete.

Hos oss respekteras barns, ungas och vuxnas rättigheter fullt ut. Vi tar ett särskilt ansvar för att ett genusperspektiv finns med i våra verksamheter och garanterar att pojkar och flickor får samma goda möjligheter att utvecklas i förskola och skola.

Vår plan för likabehandling är ett målinriktat arbete för att

- främja barnens och elevernas rättigheter och möjligheter att utvecklas efter sina egna förutsättningar
- förebygga och motverka diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling

Planen skall utvärderas och vid behov revideras varje läsår. Detta sker i juni efter att resultaten av andra utvärderingar av verksamheten är sammanställda och analyserade.

Planen delas in i

- Definitioner.
- Förebygga och upptäcka.
- Utredda, åtgärda och följa upp.
- Utbildning.
- Information.

Definitioner

Definitionerna gäller i lika hög grad kränkningar mellan elever/barn, som mellan vuxen och elev/barn.

Någon eller några kränker principen om alla människors lika värde.

Kränkningarna kan vara:

- Fysiska (t.ex. att bli utsatt för slag och knuffar)
- Verbala (t.ex. att bli hotad eller kallad hora, bög och liknande)
- Psykosociala (t.ex. att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning)
- Text och bilder (t.ex. klotter, brev, lappar, e-post, sms, mms)

Alla kränkningar är inte diskriminering, men all kränkande behandling måste förhindras. Trakasserier är ett vedertaget begrepp i diskrimineringssammanhang och är alltså kopplade till diskrimineringsgrunderna. Det är därför nödvändigt att skilja mellan trakasserier och annan kränkande behandling. I lagen införs därför att förbud mot annan kränkande behandling för att täcka in alla former av kränkningar.

3.1 Direkt diskriminering: Ett barn eller en elev får inte missgynnas genom särbehandling på grund av någon av de fem diskrimineringsgrunder som lagen omfattar, det vill säga

- kön
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- sexuell läggning
- funktionshinder

3.2 Indirekt diskriminering: Ett barn eller en elev får inte missgynnas genom att till synes neutrala bestämmelser, kriterier eller förfaringssätt tillämpas så att de i praktiken får en diskriminerande effekt i samband med någon av de diskrimineringsgrunder som lagen omfattar. (se ovan)

3.3 Trakasserier: Ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet, och som har samband med någon av de fem diskrimineringsgrunder som lagen omfattar (se ovan) eller är av sexuell natur (sexuella trakasserier)

3.4 Annan kränkande behandling: Ett uppträdande som annars kränker ett barns eller en elevs värdighet.

3.5 Repressalier: I lagen införs också ett förbud mot repressalier. Med detta menas att om ett barn eller en elev har anmält någon person för kränkande behandling eller medverkat i en utredning som gäller överträdelser av lagen så införs ett förbud att bestraffa barnet/eleven som en följd av detta.

Förebygga och upptäcka.

Förebyggande arbete är den viktigaste delen av insatserna mot all kränkande behandling.

- Personalens dagliga kontakt och arbete med barnen/ungdomarna på förskolan/skolan.
- Vuxna finns alltid med barnen vid utomhusaktiviteter/raster.
- Dagliga kontakter och samtal med föräldrar till de yngre barnen i förskola och skola.
- Regelbundna utvecklingssamtal med barnen och deras föräldrar.
- Regelbundna föräldramöten där barnens/ungdomarnas trivsel och trygghet alltid är i fokus.
- Tydliga gemensamma trivselregler (motsvarande), som diskuteras och revideras varje läsår tillsammans med barn/elever och föräldrar.
- Alla vuxna ingriper vid otrevligt språk, konflikter eller "skojbråk". Vid tillsägelser använder vi oss av orden: Vi på den här förskolan/skolan...
- Alla vuxna på förskolan/skolan skall vara goda förebilder.
- Rapporteringsplikt; alla vuxna rapporterar till närmaste ansvarig/antimobbningsteam (motsvarande) skriftligt med datum, händelsebeskrivning och namn på inblandade.
- Klassråd/samling varje vecka
- Elevråd som träffas regelbundet.
- Livskunskap finns på schemat varje vecka (vissa skolor).
- Gemensamma aktiviteter som tränar samarbete, respekt och förståelse.
- Träning i ansvarstagande och medbestämmande efter stigande ålder och förmåga.
- Tematiskt arbete med värdegrundsfrågor och värderingsövningar anpassat efter ålder och mognad.
- Kamratstödjare, utbildade enligt "Friends", finns i varje klass med vuxenstöd som träffar gruppen regelbundet.
- Elevvård är en stående punkt på arbetslags- och ledningsgruppkonferenser.
- Skriftliga utvärderingar görs varje termin för att bl.a. ta reda på om barn/ungdomar/vuxna varit utsatta för eller lagt märke till någon form av diskriminering eller kränkande behandling.

- Återkommande information till föräldrarna om vår likabehandlingsplan, vårt antimobbningsarbete och hur man kan upptäcka mobbning och kränkande behandling.
- EHT - Elevhälsoteamen på skolorna har en samlad kompetens som uppmärksammar barns/ungdomars psykosociala situation.

Utreda, åtgärda och följa upp.

Se resp. skolas/förskolas handlingsplaner mot mobbning, kränkande behandling, våld och hot om våld.

Varje förskola/skola i har en skyldighet att utreda, åtgärda och följa upp rapporter om trakasserier och annan kränkande behandling. Informationen kan komma från förälder, personal eller barn/elev som blivit utsatt för eller vittne till sådana händelser.

Alla steg i detta arbete ska dokumenteras och slutligen utvärderas för att lärdomar ska göras som kan förbättra likabehandlingsplanen.

- Vi tar alla anmälningar på allvar och utreder varje misstanke om att någon blivit utsatt.
- **Utredning sker enligt stegen i varje enskild förskola/skolas handlingsplan mot mobbning och kränkande behandling.**
- Kontakter tas med alla berörda vuxna kring det drabbade barnet/ungdomen. Berörda föräldrar informeras.
- Utredningen sker i samtal med inblandade barn/elever/vuxna. Den syftar främst till att omedelbart sätta stopp för vidare kränkningar, lösa ev. konflikter och hitta vägar till en överenskommelse.
- Vid ärenden där minst ena parten är vuxen anmäls det till bitr. rektor som utreder och åtgärdar.
- De åtgärder vi sätter in ska dokumenteras, följas upp och utvärderas.
- Händelser som inneburit fara för liv eller hälsa, ska också rapporteras till Arbetsmiljöverket. Bitr. rektor ansvarar för rapporten.

Vid misstanke om att barn far illa eller på annat sätt behöver stöd, hjälp och skydd, är förskolan/skolan skyldig att anmäla detta till socialtjänsten. Detta gäller var och en av förskolans/skolans personal.

Utbildning

En satsning på utbildning för att kunna möta kravet på ökad medvetenhet och kunskap i de frågor som lyfts fram i likabehandlingsplanen sker under en del av kommande studiedagar i de olika verksamheterna.

- Personalen utbildas framförallt i förebyggande arbete mot diskriminering eller annan kränkande behandling.
- Personal vidareutbildas i genusperspektiv på sin verksamhet/undervisning i barngrupperna/skolan.
- Amnesty/Sneställt genomför utbildning på skolorna av kamratstödjare och äldre elever i frågor runt könsrelaterad diskriminering och sexuella trakasserier m.m.
- Personal som arbetar i antimobbningsteam får utbildning enligt Farstamodellen.
- Elever och personal får utbildning enligt "Friends" utbildningssystem.
- Elevskyddsombud vidareutbildas genom SVEA.
- Elevrådets styrelsemedlemmar får utbildning genom SVEA för att kunna stärka sitt arbete på skolorna.
- Lärare som undervisar i livskunskap får utbildning i "Lions quest".

Information

- Likabehandlingsplanen diskuteras och förankras i varje arbetslag i alla verksamheter. All personal ska gå igenom handlingsplanerna varje år.
- Likabehandlingsplanen finns på varje enhets hemsida.
- Information om likabehandlingsplanen liksom om handlingsplanerna mot mobbning och kränkande behandling samt våld och hot om våld ges till föräldrar och elever varje läsår på föräldramöten, elevråd och klassråd.
- Vuxenstödet i varje arbetslag presenteras för alla klasser i resp. arbetslag.
- Antimobbningsteamet presenterar sig för alla klasser varje läsår.

Skadestånd

Genom den nya lagen får barn och elever förbättrade möjligheter till skadestånd vid såväl diskriminering som annan kränkande behandling. Skadestånd kan utgå om ansvariga i verksamheten inte följer lagens bestämmelser.

Vilka ser till att lagen följs?

Skolverket och ombudsmännen JämO (jämslällldhets-ombudsmannen), DO (ombudsmannen mot etnisk diskriminering), HomO ombudsmannen mot diskriminering p.g.a. sexuell läggning) och HO (handikappombudsmannen) har ansvar för att se till att lagen följs. Skolverket har ett särskilt ansvar för den nya lagen genom att ett Barn- och elevombud för likabehandling ska tillvarata det enskilda barnets och elevens rättigheter. Ombudsmännen och Barn- och elevombudet får rätt att föra skadeståndstalan för ett barn eller en elev.

Barn- och elevombud för likabehandling.

Barn- och elevombudet har i uppgift att tillvarata det enskilda barnets och elevens rätt i frågor som inte faller på ombudsmännen, det vill säga annan kränkande behandling.

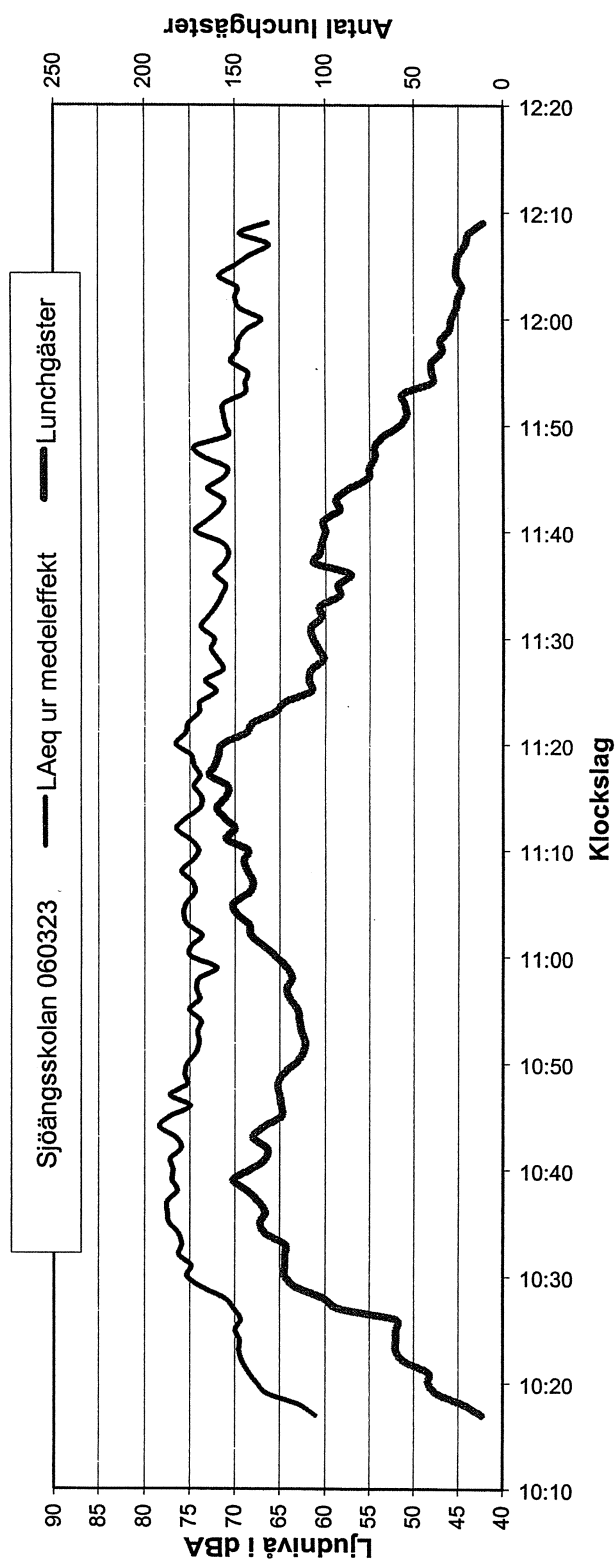
Givetvis gäller fortfarande att befogade tillrättavisningar som har till syfte att upprätthålla ordning och en god miljö för barn och elever inte innebär något fel utan tvärtom är en förutsättning för att barn/elever och vuxna ska kunna ha en bra arbetsmiljö.

De flesta handlingar och beteenden som ryms inom begreppet "annan kränkande behandling", till exempel misshandel, ofredande och olaga hot, är brottsliga gärningar även om de begås av underåriga.

Det är barnet och eleven som avgör om beteendet eller handlingen är kränkande.

Barn- och elevombudet ska dessutom informera om lagen, ge råd beträffande lagens tillämpning och hjälpa barnet eller eleven till ombudsman i fall ombudet inte själv åtar sig ärendet.

/Peter Ramstedt 2006-09-24

Bullret i Sjöängsskolans matsal 23/3 2006

Den nedersta bruna kurvan (högra axeln) visar antalet lunchgäster minut för minut. Som mest är det ung 170 personer (barn+vuxna) i matsalen kl 11:20. Den översta blå kurvan vänstra axeln visar ljudnivån (bullret) i dBA. Som mest är det ung 78 dBA runt 10:40 när de mindre eleverna äter (trots att det som mest inte är fler än ca 150 lunchgäster då). Det är alltså mer ljud från lågstadiet. 78dBA är ganska mycket. Jag vet bara en eller två matsalar där vi mätt mer (som mest 80 dBA). Antagligen beror det på att akustikplattorna inte är så bra.

